
21 de febrer

**DIA INTERNACIONAL
DE LA LENGUA
MATERNA**

Institut Carles Vallbona

LLENGUA MATERNA

Tal com tots i totes tenim mare, també tenim llengua materna. I què és la llengua materna? Segons el [Diccionari de l'IEC](#): **Llengua adquirida d'una manera natural al llarg de la infància.**

En *The Oxford English Dictionary* podem llegir que *mother tongue* és: **The language which a person has grown up speaking from early childhood.**

I el *Diccionario* de la Real Academia Española diu que *lengua materna* és: **La que se habla en un país, respecto de los naturales de él.**

21 DE FEBRER

Per la importància que té la llengua materna, l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (**UNESCO**) va declarar el 21 de febrer com a Dia Internacional de la Llengua Materna.

Se celebra des de l'any 2000.

PER QUÈ EL 21 DE FEBRER?

El Dia Internacional de la Llengua Materna es va originar el 21 de febrer de 1952 quan a Bangladesh un grup d'estudiants demanava que la seva llengua materna, el Bangla, fos reconeguda com a llengua oficial. Davant d'aquest fet, la policia va obrir foc i va matar tres joves. Quatre anys després en la Constitució de Pakistan el Bengali i l'Urdú van ser declarats llengües oficials de Pakistan.

LLENGÜES DEL MÓN

Al món es parlen aproximadament 6.000 llengües. La distribució d'aquestes llengües pels diferents continents és molt irregular.

Les llengües africanes i asiàtiques representen al voltant del 32 per cent en cada continent, les del continent americà el 15 per cent i les del Pacífic un 18 per cent. El continent europeu acull només el 3 per cent de les llengües mundials.

La meitat de les llengües del món es concentra en 8 estats: Papua Nova Guinea (832), Indonèsia (731), Nigèria (515), Índia (400), Mèxic (295), Camerun (286), Austràlia (268) i Brasil (234).

LLENGÜES DEL MÓN

Segons la UNESCO:

- Des de que l'ésser humà va començar a parlar, unes 30.000 llengües han desaparegut.
 - Al voltant del 50 per cent de les 6.000 llengües del món estan en perill de desaparició.
 - Tots els anys, al menys 10 idiomes desapareixen.
 - El 96 per cent de les llengües són parlades per només el 4 per cent de la població mundial.
 - Més del 90 per cent del contingut d'Internet és redueix a només 12 llengües.
 - Es considera que una llengua està en perill quan la parlen menys de 100 mil persones.
-

ROMANÈS: CARACTERÍSTIQUES

País on es parla: Romania, Moldàvia i, en graus diversos, a tots els països de la península Balcànica.

Nº parlants: més de 20.000.000.

Varietats dialectals: en té 4

- Macedoromanès.
- Dacoromanès.
- Istroromanès.
- Meglenoromanès.

ROMANÈS: CARACTERÍSTIQUES

Està basat en l'alfabet llatí i té aquestes lletres:

A, Ă, Â, B, C, D, E, F, G, H, I, Î, J, K, L, M, N, O, P, R, S, Ș, T, Ț, U, V, X, Z.

Les lletres Q, W i Y només es troben en paraules manlevades d'altres idiomes, com a *quasar*, *watt* ("vatio") i *yaht* ("iot").

http://www.slideshare.net/alloble/el-romans?from=ss_embed

ROMANÈS: CARACTERÍSTIQUES

L'adjectiu concorda en gènere i número.

Un profesor bun

"Un professor bo"

O casă bună

"Una casa bona"

Niște profesori buni

"Alguns professors bons"

Niște case bune

"Algunes cases bones"

ROMANÈS: CARACTERÍSTIQUES

El número:

Gènere	Singular	Plural	Eexemple
Femení	-ă	-e	<i>casă</i> (casa) > pl. <i>case</i> / <i>măr</i> (poma) > pl. <i>mere</i>
		-i	<i>ușă</i> (porta) > pl. <i>uși</i>
	-e	-i	<i>carte</i> (llibre) > pl. <i>cărți</i> / <i>familie</i> (familia) > pl. <i>familii</i>
	-ea	-ele	<i>stea</i> (estel) > pl. <i>stele</i>
Masculí	-Consonant	-i	<i>pom</i> (arbre) > pl. <i>pomi</i> / <i>student</i> (estudiant) > pl. <i>studenți</i>
	-e, -u, -ă	-i	<i>pește</i> (peix) > pl. <i>pești</i> / <i>fiu</i> (fill) > pl. <i>fii</i> / <i>tată</i> (pare) > pl. <i>tați</i>
Neutre	-Consonant	-e	<i>apartament</i> (apartament) > pl. <i>apartamente</i> / <i>oraș</i> (ciutat) > pl. <i>orașe</i>
		-uri	<i>drum</i> (carretera) > pl. <i>drumuri</i> / <i>pat</i> (llit) > pl. <i>paturi</i>
	-u	-e	<i>teatru</i> (teatre) > pl. <i>teatre</i>
		-uri	<i>lucru</i> (cosa) > pl. <i>lucruri</i> "

ROMANÈS: CARACTERÍSTIQUES

La possessió: s'expressa mitjançant el cas genitiu/datiu de l'article:

- Cartea profesorului
 - El llibre del professor
 - Presiunea cauciucurilor
 - La pressió dels pneumàtics
 - Acoperișul casei
 - El sostre de la casa
-

ROMANÈS: CURIOSITATS

Casa
CASA

Foc
FOC

Transport
TRANSPORT

Bou
BOU

Mecànic
MECANIC

Nas
NAS

Pruna
PRUNA

Ràdio
RADIO

Informàtic
INFORMATIC

Drac
DRAC

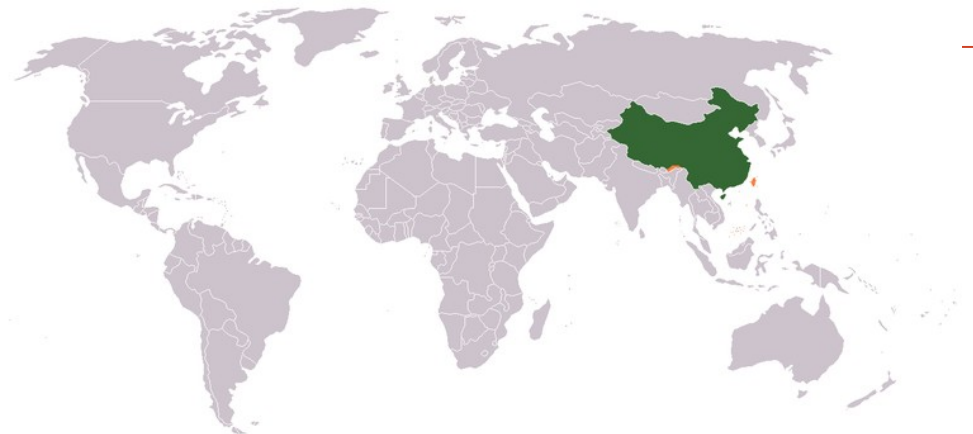
Agenda
AGENDA

XINÈS: CARACTERÍSTIQUES

País on es parla: a la Rep. Popular de la Xina, Taiwan, Singapur, Indonèsia i Malàisia.

Nº parlants: uns 1.200 milions.

Varietats dialectals: n'hi ha diferents, la més parlada és el mandarí.

XINÈS: CARACTERÍSTIQUES

- La majoria de paraules són invariables:

Lǎoshī 老師 :

professor/professors

Péngyǒu 朋友 :

amic, amiga

- No existeix la conjugació verbal.

XINÈS: CARACTERÍSTIQUES

Les partícules per expressar el temps, els **adverbis i locucions de temps** van sempre davant del verb.

Subjecte+ adverbis + verb

Adverbis + Subjecte+ verb

• 我明天去看你

Wǒ míngtiān qù kàn nǐ

Jo demà anar veure tu

Trad. **Demà aniré a veure't**

XINÈS: CARACTERÍSTIQUES

. No hi ha articles, ni determinats (el, la, els, les, l') ni indeterminats (un, una, uns, unes).

. La possessió: El xinès no té l'equivalent possessiu a

- Jo-meu / el meu/ la meva etc.
- Tu-teu/ el teu/la teva, etc.

Per això poden dir: *Jo cotxe corre molt.*

XINÈS: PINYIN

- Sistema de transcripció fonètica del xinès que utilitza l'alfabet llatí.

<http://www.slideshare.net/Arnaucerda/llengua-xinesa-lics-badalona>

URDÚ: CARACTERÍSTIQUES

País on es parla: Índia, Pakistan i Afganistan.

Nº parlants: 60-70 milions com a primera llengua, 160 milions en total.

Varietats dialectals: L'urdú té quatre dialectes principals: el dakhini (a Maharashtra, Hyderabad i parts d'Andhra Pradesh), el pinjari, el rekhta i el de Delhi (també parlat a Lucknow, Karachi i Lahore).

URDÚ: CARACTERÍSTIQUES

L'urdú s'escriu amb una forma lleugerament adaptada de l'alfabet persa (que ve de l'àrab). L'escriptura és horitzontal i de dreta a esquerra.

ۛ کیونکہ خدا نے دُنیا سے ایسی رحمت رکھی کہ اُس نے اپنا اکلوتا بیٹا
منجش دیا تاکہ جو کوئی اُس پر ایمان لائے ہلاک نہ ہو۔ بلکہ ہمیشہ کی زندگی پائے ۛ

URDÚ: CARACTERÍSTIQUES

- Un: *Aik*
- Dos: *Doo*
- Tres: *Teen*
- Quatre: *Chaar*
- Cinc: *Paanch*
- Sis: *Chay*
- Set: *Saat*
- Vuit: *Aatth*
- Nou: *Nau*
- Deu: *Dus*

WÒLOF: CARACTERÍSTIQUES

País on es parla: Senegal (35% de la població), i a Gàmbia (13% de la població). També a Mauritània.

Nº parlants: 3.700.000 com a primera llengua i 7.800.000 com a segona llengua.

Varietats dialectals: fula...

WÒLOF: CARACTERÍSTIQUES

Els números de l'1 al 10:

1	2	3	4	5
bén	ñar	ñèt	ñènt	jürom
6	7	8	9	10
Jurom-bèn	Jürom-ñar	Juröm-ñèt	Jurom-ñènt	fuk

WÒLOF: CARACTERÍSTIQUES

- Des dels anys 60 utilitza l'alfabet llatí. Abans només feia servir l'àrab.
 - Té força paraules que provenen de l'àrab i del francès.
 - Una paraula singular canvia a plural a través d'alternances consonàntiques inicials i dóna lloc a una altra paraula.
 - No té adjectius, predominen els verbs estatius.
 - Té quatre sèries de pronoms personals.
 - Els possessius es col·loquen abans del nom en la primera i segona persona, però després del nom si és la tercera persona: suma kaas (“el meu got”), kaas am (“el seu got”).
 - No distingeix el gènere i, en general, tampoc distingeix el número.
-

SONINKÉ: CARACTERÍSTIQUES

També s'anomena: sarakole, sarahule, serahuli i marka.

País on es parla: Senegal, Mali, Gàmbia i també a Mauritània.

Nº parlants: 1.500.000.

SONINKÉ: CARACTERÍSTIQUES

Algunes fórmules de salutació:

Adéu! N daga!

An na i kuuñi (la resposta)

Bon dia! An wuyi jamu! (primera salutació del dia)

Beeta! (altres moments del mati)

Kira! (al migdia) --> Yawuri!, mba! (la resposta)

Bona nit! Sunka! --> Yawuri!, mba! (la resposta)

Bona tarda Lella! --> Yawuri!, mba! (la resposta)

MANDINGA: CARACTERÍSTIQUES

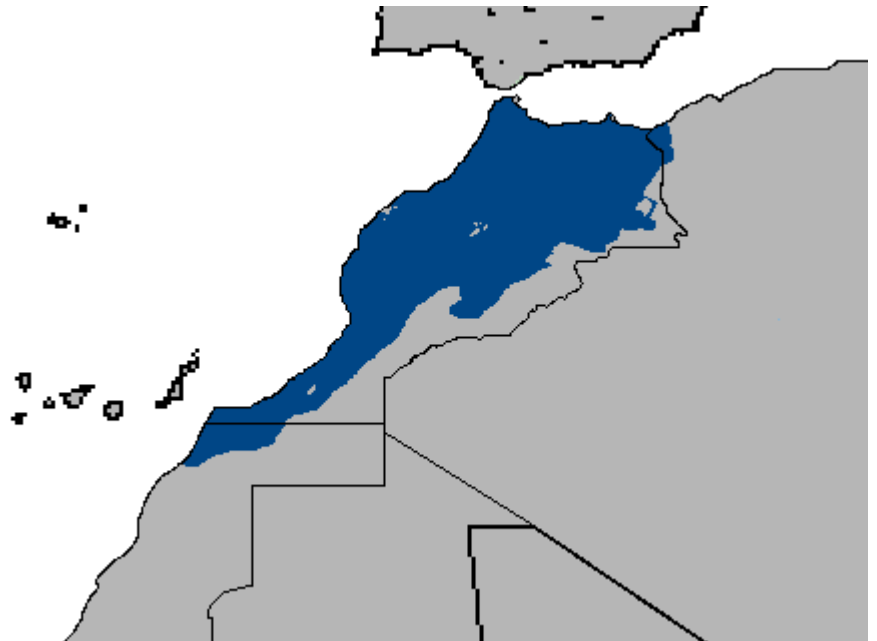
Algunes paraules mandinga són préstecs de l'anglès com per exemple *bukoo* (de *book*, llibre) o *tabuloo* (*table*, taula). Directament de l'àrab vé la salutació mandinga: *Salaamalekum* (la pau estigui amb tu).

Una frase d'exemple: *N niŋ saasaa le mu* (estic malalt), literalment: jo amb malaltia estic

ÀRAB-MARROQUÍ: CARACTERÍSTIQUES

País on es parla: al Marroc, Argèlia i al Sàhara occidental.

Nº parlants: 19.480.600.

ÀRAB: CARACTERÍSTIQUES

S'escriu de dreta a esquerra. Cada lletra té quatre grafies segons la posició que ocupa a la paraula.

Només tenen tres vocals: a,i,u.

No tenen majúscules.

En àrab tots els noms són masculins o femenins.

Existeix un únic article (al) per a tots els gèneres i números i s'escriu unit a la paraula que determina.

ÀRAB: CARACTERÍSTIQUES

Paraules d'origen espanyol i català:

- simana x setmana
 - cuzina x cocina
 - manta x manta
 - blassa x plaça
 - roueda x roda
 - carrossa x carrossa
 - courda x corda
-

BON DIA

EN ÀRAB: صباح الخير

EN XINÈS: 早上好

EN ROMANÈS: bună dimineața

EN PORTUGUÈS DE BRASIL: bom dia

EN ALEMANY: Guten Morgen

EN WOLOF: Jamm nga fanaan

ADÉU

EN ÀRAB: مع السلامة

EN XINÈS: 再見

EN ROMANÈS: adio

EN PORTUGUÈS DE BRASIL: adeus

EN ALEMANY: Auf Wiedersehen

GRÀCIES

EN ÀRAB: شكرا

EN XINÈS: 谢谢

EN ROMANÈS: mulțumesc

EN PORTUGUÈS DE BRASIL: obrigado

EN ALEMANY: danke

EN WOLOF: Mba!

MARE - MAMA

EN ÀRAB: أم - ماما

EN XINÈS: 母 - 妈妈

EN ROMANÈS: mamă - mamă

EN PORTUGUÈS DE BRASIL: mãe - mamãe

EN ALEMANY: Mutter - Mama

EN WOLOF: Yaay

LLAPIS

EN ÀRAB: قلم رصاص

XINÈS: 铅笔

EN ROMANÈS: creion

EN PORTUGUÈS DE BRASIL: lápis

EN ALEMANY: Bleistift

EN WOLOF: bindukaay
